

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
sediul Rîșcani

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
office Rîșcani

Chișinău, str. Kiev, 3 Republica Moldova
MD-2078, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

Chisinau, Kiev 3, street, Republic of Moldova
MD-2078, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28
MD-2004

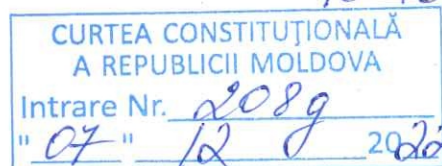
În conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a); g) din Constituție, Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, Vă expediază sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în vederea verificării constituționalității art. 425 alin. (2) Cod contravențional.

Anexă:

1. Cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe 1 file;
2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 12 file;
3. Copia încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 07 decembrie 2022, privind admiterea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate pe 3 file.

Judecător

Victor Sîrbu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

S E S I Z A R E

*privind excepția de neconstituționalitate
prezentată în conformitate cu art. 135 alin.(1) lit.a) și lit.g) din Constituție*

A. Autor excepției de neconstituționalitate

1. **Nume: Șoilița**
2. **Prenume: Tudor**

A.2. Instanța de judecată

1. **Denumirea instanței de judecată/sediu: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani**

2. Judecător/complet de judecată: Judecător Victor Sîrbu
3. Adresa instanței de judecată: mun. Chișinău, Kiev 3
4. Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată: 0-22-44-53-17; e-mail: jrc@justice.md

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecății instanței de drept comun

1. Judecătoria Chișinău examinează cauza contravențională de acuzație a lui Soilița Tudor în comiterea contravenției prevăzute de art.67 alin.(7) Cod contravențional (*Încălcarea legislației privind întrunirile*).
2. Cauza contravențională a fost înregistrată în Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani, judecător Victor Sîrbu. Numărul dosarului contravențional fiind 4-22161376-12-4-04112022.
3. Astfel la data de **27 octombrie 2022 ora 11.58**, un angajat al Inspectoratului de poliție Centru mun. Chișinău a întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție prin care a individualizat următoare faptă contravențională imputată mie: ***Participînd la protestul organizat pe adresa Bd.Ștefan cel Mare 73 în fața sediului Procuraturii Generale a instalat corturi în fața sediului astfel blocînd căile de acces în sediul Procuraturii Generale. Prin care am ignorat Legea 26 din 22.02.2008.***

Fapta reținută în procesul-verbal respectiv a fost comisă la data de 26.10.2022, ora 13:30.

4. Acelaș angajat al Inspectoratului de poliție Centru mun. Chișinău, la data de **27 octombrie 2022(aceiași zi) ora 12:15**, mai întocmește un proces verbal cu privire la contravenție prin care individualizează următoarea faptă contravențională imputată mie: ***Participînd la protestul organizat pe adresa sus indicată în fața sediului Procuraturii Generale a instalat corturi și a cerut participanților la protest să instaleze corturi în fața sediului Procuraturii Generale astfel blocînd căile de acces în instituție.***

Fapta reținută în procesul verbal respectiv a fost comisă la data de 26.10.2022, ora 19:20.

5. În ambele procese-verbale sunt învinuit că am ignorat Legea 26 din 22.02.2008, prin ce am comis contravenția prevăzută de art.67 alin.(7) Cod contravențional (*Încălcarea legislației privind întrunirile*).
6. Ambele procese – verbale cu privire la contravenție au fost expediate în instanța de judecată pentru sancționarea mea.
7. Este evident abuzul de drept al angajatului poliției care are ca scop sancționarea mea de mai multe ori.

Angajatul poliției întocmește două procese-verbale, pentru una și aceeași faptă, petrecută în aceeași zi, prevăzută de aceeași normă contravențională, fără ca să țină cont de prevederile art.11 Cod Contravențional, care prevede:

Articolul 11. Contravenția continuă

(1) Se consideră contravenție continuă fapta care se caracterizează prin săvîrșirea neîntreruptă, timp nedeterminat, a activității contravenționale. În cazul contravenției continue nu există pluralitate de contravenții.

(2) Contravenția continuă se consumă în momentul încetării acțiunii sau inacțiunii contravenționale sau al survenirii unor evenimente care împiedică această activitate.

8. Întocmirea a două procese-verbale cu privire la contravenție, are drept scop intimidarea mea ca să renunț la dreptul de a protesta, prin dublarea sancțiunilor aplicate mie.
9. Iar reținerea faptei contravenționale în ambele procese verbale în felul cum au fost descrise, ca fiind fapte ilegale sancționabile de art.67 alin.(5) Cod contravențional, atunci prevederile art.67 alin.(5) Cod contravențional sancționează nejustificat fapta reglementată ce asigură dreptul fundamental de a protesta și este prevăzută de art. 9 alin.(2) din Legea 26 privind întrunirile care reglementează: Pentru desfășurarea întrunirilor pot fi montate construcții temporare. În acest caz, organizatorul ia măsurile necesare pentru a nu crea inconveniente disproportionale participanților sau trecătorilor și pentru a nu provoca pagube mediului ambiant, precum și asigură demontarea acestora imediat după încheierea întrunirii.
10. Tot art. 9 alin.(2) din Legea 26 privind întrunirile reglementează unele măsuri ce sunt întreprinse de organizatorul protestului, iar la caz eu Șoilița Tudor nu sunt organizatorul protestului.
11. Prevederile art.67 alin.(5) Cod contravențional sunt aplicabile litigiului în cauză, iar în viziunea mea sunt neconstituționale, fiindcă îngrădesc dreptul fundamental prevăzut de art.32 și art.40 din Constituție și sancționează fapta reglementată de art. 9 alin.(2) din Legea 26 privind întrunirile. Ca urmare se încalcă principiul statului de drept consacrat în art.1 alin.(3) din Constituție, fiindcă prin această lege se intimidează nejustificat persoana care protestează.
12. Totodată prevederile 425 alin.(2) Cod contravențional de asemenea sînt aplicabile în litigiul dat fiindcă indică care sînt problemele în procesul contravențional care dovedesc vinovăția. Însă indicarea în calitate de probă a procesului verbal cu privire la contravenție care este un act procesual ce individualizează fapta și persoana, atunci acest fapt încalcă prezumția nevinovăției.
13. Prevederile art.67 alin.(5) Cod contravențional contravin art.32 și 40 din Constituție și concomitent cu art.54 din Constituție.
14. Prevederile art.425 alin.(2) Cod contravențional contravin art.21 din Constituție coraborat cu art.23 din Constituție.

c. Obiectul sesizării

15. Prezenta sesizare are scop controlul constituționalității a expresiei „**procesul-verbal cu privire la contravenție**” din art.425 alin.(2) Cod contravențional, care prevede:
 - (2) În calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: **procesul-verbal cu privire la contravenție**, procesul-verbal de ridicare a obiectelor și documentelor, procesul-verbal de percheziție, procesul-verbal privind cercetarea la fața locului, procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, declarațiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delictive, obiectele și documentele ridicate, constatările tehnico-științifice și medico-legale, raportul de expertiză.

16. Prezenta sesizare are ca scop controlul constituționalității a unor prevederi din art.67 alin.(5) Cod contravențional (*Încălcarea legislației privind întrunirile*), care prevede:

Articolul 67 alin.(5) Cod contravențional.

(5) Împiedicarea sub orice formă a accesului în clădirile din imediata apropiere a locului de desfășurare a întrunirii, se sancționează cu amendă de la 24 la 30 de unități convenționale.

17. Se solicită controlul constituționalității a art.67alin.(5) Cod contravențional și a sintagmei, „**procesul-verbal cu privire la contravenție**” din art.425 alin.(2) Cod contravențional, prin prisma corespunderii acestora cu prevederile următoarelor norme din Constituție:

- Art.1 alin.(3) din Constituție;
- Art.21 din Constituție;
- Art.23 din Constituție;
- Art.32 din Constituție;
- Art.40 din Constituție(Libertatea întrunirilor);
- Art.54 din Constituție.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

Prevederile relevante ale Constituției (M.O., 1994, nr. 1) sunt următoarele:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 21

Prezumția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

- (1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.
- (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 32

Libertatea opiniei și a exprimării

(1) Oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil.

(2) Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

(3) Sînt interzise și pedepsite prin lege contestarea și defăimarea statului și a poporului, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică, precum și alte manifestări ce atentează la regimul constituțional.

Articolul 40

Libertatea întrunirilor

Mitingurile, demonstrațiile, manifestările, procesiunile sau orice alte întruniri sînt libere și se pot organiza și desfășura numai în mod pașnic, fără nici un fel de arme.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

E. Argumentarea pretinsei încălcări a unuia sau amai multor drepturi garantate de Constituție

Cu privire la art.67 alin.(5) Cod contravențional

18. Articolul 67 alin.(5) Cod contravențional, care prevede: „**Împiedicarea sub orice formă a accesului în clădirile din imediata apropiere a locului de desfășurare a întrunirii**”, sancționează fapta reglementată perfect de art. 9 alin.(2) din Legea 26 privind întrunirile care reglementează: **Pentru desfășurarea întrunirilor pot fi montate construcții temporare.**

Eu ca cetățean care îmi exercit drepturile fundamentale prevăzute de art.32 și 40 din Constituție într-un stat de drept, în care prin Lege este permis montarea corturilor în locul unde se desfășoară protestul, atunci adoptarea 67 alin.(5) Cod contravențional, limitează persoana prin sancțiuni, de ași manifesta efectiv drepturile fundamentale.

Libertatea de exprimare și libertatea de întrunire constituie drepturi fundamentale ale omului, consfințite de Constituția țării și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, asigurarea respectării, garantării acestor drepturi fiind o obligație a statului.

Participarea persoanelor la viața socială prin diferite acțiuni, inclusiv de protest, constituie nu doar drepturi garantate, dar și o stare de normalitate într-o societatea democratică, modernă.

Orice derapaje de la normele și standardele unei societăți libere și democratice nu trebuie să fie admise și tolerate, iar experiențele de altă dată, de intimidare a persoanelor, de blocare sau zădărniciere a implicării oamenilor în viața publică, nu-și mai au locul într-o țara cu aspirații de integrare europeană.

Faptul că dreptul de a protesta, libertatea de opinie și libertatea de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice constituie elemente esențiale ale unei societăți democratice.

Articolul 67 alin.(5) Cod contravențional admit poliției ca să împiedice realizarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului consacrate de art.34 și art.40 din Constituție.

19. În cazul din speță, este de menționat, că la un miting(întrunire) nu participă doar un om. Istoria ne arată că în Republica Moldova pot participa la mitinguri(întruniri) de la 1000 de cetățeni pînă și 50 000 de cetățeni. La fiecare cetățean îi este garantat potrivit art.9 alin.(2) din Legea 26, ca să monteze construcții temporare(corturi).

Eu Șoilița Tudor la mitingul desfășurat la 26.10.2022 folosindu-mă de reglementările art.9 alin.(2) din Legea 26, am montat un cort cu o mărime mică în fața clădirii Procuraturii Generale, fiindcă intenționez să protestez non-stop. Acestă faptă este perfect legală.

Dar la Mitingul din 26.10.2022 au participat în jur de 10 000 de oameni cel puțin, care fiecare și-a montat cortul său pentru a protesta Non-stop.

Deși nu am numărat corturile instalate în fața clădirii Procuraturii Generale, ele cu adevărat erau enorm de multe, fiindcă și cetățeni erau mulți care-și manifestau opinia față de activitatea Procuraturii capturate de actuala Guvernare.

Un angajat al Poliției mi-a întocmit un proces verbal prin care mă învinuiește de faptul că am instalat un cort cu un perimetru de maxim 2x2m, prin care am blocat accesul în clădire Procuraturii Generale, adică am comis contravenția prevăzută de art.67 alin.(5) Cod contravențional.

Este de menționat, că cortul instalat de mine cu un perimetru de maxim 2x2m, în nici un caz nu poate bloca accesul în clădirea Procuraturii Generale.

Dacă și ar fi fost o blocare a accesului în clădirea procuraturii Generale, atunci blocajul este datorită mulțimii de 10 000 oameni care fiecare și-a instalat cortul său. Acesta este protest legal și pașnic și consecințele protestului pașnic, alt fel nu poate fi. Chera decât nu se instalau corturi, prin protest oricum se face blocaj accesului în clădirea Procuraturii Generale.

Dacă ne amintim anii 2015 -2016, Protestele organizate de Partidul Platforma DA de comun cu PAS(actualul partid de Guvernare), unde participau 40 000 cetățeni, oare nu tot se crea blocajuri în clădirele Parlamentului și Guvernului.

Blocajul în clădirele autorităților ca urmare a protestului este o acțiune pierfect legală și previzibilă în statul de drept, doar dacă blocajul este creat prin prezența poporului s-au de construcția cortului omului în cadrul acțiunilor de protest. Această situație este pierfect legală conform Legii privind întrunirile.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat prin Hotărârea din 18 decembrie 2007, pronunțată în Cauza Nurettin Aldemir și alții împotriva Turciei, În opinia instanței de contencios al drepturilor omului, - orice demonstrație în spațiul public poate cauza o anumită afectare a normalității cotidiene,(...).

20. Pactul internațional relativ la drepturile civile și politice și Pactul internațional privitor la drepturile economice, sociale și culturale, adoptate de Adunarea Generală a O.N.U. în anul 1966, conțin dispoziții privitoare la libertățile de întrunire și opinie. Astfel, art. 21 din Pactul internațional privitor la drepturile civile și politice dispune că dreptul la întrunire este recunoscut; exercițiul lui nu poate fi supus decât restricțiilor conforme cu legea și necesare într-o societate democratică, în interesul securității naționale, al securității publice, al ordinii publice ori pentru a ocroti sănătatea sau moralitatea publică sau drepturile și libertățile altora.

La nivel național, cadrul normativ pentru organizarea și desfășurarea întrunirilor este stabilit prin **LEGEA Nr. 26 din 22-02-2008** privind întrunirile care detaliază condițiile pentru exercitarea libertății de întrunire.

Potrivit art.3 din **Legea 26**, În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică: *întrunire* – prezență temporară și intenționată a unui grup de persoane, aflate împreună cu scopul exprimării unor idei sau atitudini.

Potrivit art.4 lit.c) din **Legea 26**, Prezenta lege se aplică cu respectarea următoarelor principii de bază:c) legalitatea, conform căreia drept

temeiuri justificative pentru interzicerea întrunirii sau pentru limitarea în orice fel a libertății întrunirilor pot servi doar prevederile legale, fără ca autoritățile publice să poată pune în discuție oportunitatea unei întruniri.

Potrivit art.5 alin.(1) din **Legea 26**, Întrunirile se pot desfășura în orice loc deschis publicului în afara clădirilor sau în afara altor spații închise accesului liber.

Potrivit art.8 din **Legea 26**,

Articolul 8. Întrunirile interzise

Sînt interzise întrunirile prin care se urmărește:

a) îndemnarea la război de agresiune, la ură națională, rasială, etnică sau religioasă;

b) incitarea la discriminare sau violență publică;

c) subminarea securității naționale sau a integrității teritoriale a țării, săvîrșirea infracțiunilor, încălcarea ordinii publice sau organizarea tulburărilor în masă, încălcarea moralității publice, a drepturilor și a libertăților altor persoane ori punerea în pericol a vieții sau a sănătății acestora.

Articolul 9. Echipamente tehnice pentru desfășurarea întrunirilor

(1) În timpul desfășurării întrunirilor pot fi utilizate orice mijloace grafice sau sonore de exprimare a unor idei sau atitudini, echipament special de amplificare a sunetului și alte obiecte specifice întrunirilor.

(2) Pentru desfășurarea întrunirilor pot fi montate construcții temporare. În acest caz, organizatorul ia măsurile necesare pentru a nu crea inconveniente disproporționate participanților sau trecătorilor și pentru a nu provoca pagube mediului ambiant, precum și asigură demontarea acestora imediat după încheierea întrunirii.

Articolul 19. Obligațiile participanților

Participanții la întrunire au următoarele obligații:

a) să respecte legislația, ordinea publică și cererile legitime ale organizatorului;

b) să se abțină de la acțiuni care pot împiedica desfășurarea întrunirii și de la incitarea la astfel de acțiuni;

c) să părăsească întrunirea la cererea organizatorului și/sau a reprezentantului autorității administrației publice locale ori a organului de poliție și/sau Inspectoratului General de Carabinieri, în condițiile prevăzute la art.21 și 22.

Articolul 21. Asigurarea ordinii publice. Sistarea întrunirii

(1) Dacă în timpul desfășurării întrunirii unii participanți încalcă ordinea publică sau prevederile art.8, organizatorul, în caz de necesitate împreună cu poliția și/sau cu carabinierii, îi va îndepărta pe aceștia.

(2) Dacă în timpul desfășurării întrunirii au loc acțiuni prin care se încalcă grav prevederile art.8, reprezentantul autorității administrației publice locale va cere organizatorului sistarea imediată a întrunirii. Aceasta este o măsură excepțională, ce poate fi folosită doar dacă alte măsuri nu sînt suficiente pentru asigurarea desfășurării întrunirii în mod legal.

(3) Lipsa declarației prealabile nu constituie temei pentru sistarea întrunirii.

Articolul 22. Dispersarea forțată a întrunirii

(1) Dacă organizatorul întrunirii nu se supune cererii reprezentantului autorității administrației publice locale sau nu reușește sistarea întrunirii, reprezentantul în cauză va cere dispersarea participanților.

(2) În cazul în care, după cererea reprezentantului autorității administrației publice locale, participanții la întrunire nu părăsesc locul întrunirii, poliția și/sau carabinierii vor va avertiza participanții asupra posibilității aplicării mijloacelor speciale și a dispersării forțate a întrunirii, acordând un termen rezonabil conformării acestei cereri, după care se va repeta cererea de dispersare a participanților.

(3) În cazul în care, după cererea repetată de dispersare, participanții la întrunire nu părăsesc locul întrunirii, la solicitarea reprezentantului autorității administrației publice locale, poliția și/sau carabinierii vor întreprinde măsurile legale pentru dispersarea întrunirii.

(4) În cazul dispersării forțate a întrunirii, organul de poliție sau carabinierii întocmește un proces-verbal, în care indică motivul și temeiul dispersării.

21. Prevederile art. 67 alin.(5) Cod contravențional produc de asemenea ingerințe în art. 11 din Convenția EDO, fiindcă elementul delictului sancționat de legea contravențională este prevăzut de Legea cu privire la întruniri care dezvoltă dreptul garantat de art.11 din CEDO., fiindcă interzic într-un mod forma democrației directe.
22. Libertatea de întrunire ocupa un "loc eminent" în sistemul Convenției europene, alături de libertatea de exprimare, datorită rolului său în existența și dezvoltarea unei societăți democratice: "esența democrației rezidă în capacitatea sa de a rezolva problemele prin dezbateri publice". Protecția libertății de întrunire vizează tocmai acest schimb de idei și manifestările colective ale activității sociale și politice. Trebuie subliniat, însă, că art. 11 ocroteste doar libertatea de întrunire "pasnică", cu excluderea oricăror forme de ingerințe în acest drept.
23. Statele au obligația pozitivă de a-i proteja pe cei care își exercită această libertate împotriva ingerințelor nemotivate din partea autorităților publice.
24. Paragraful 2 al art. 11 CEDO prevede că exercitiul drepturilor de întrunire și asociere nu poate face obiectul altor restricții decât cele care, fiind prevăzute de lege, constituie măsuri necesare într-o societate democratică, pentru siguranța națională, siguranța publică, apararea ordinii și prevenirea infracțiunilor, pentru protecția sănătății și moralei sau a drepturilor și libertăților altora.
25. Art. 67 alin.(5) Cod contravențional nu prevede vre-un motiv de restrângere a dreptului de întrunire din cele scrise în paragraful 2 al art. 11 CEDO.

26. Cu privire la art.425 alin.(2) Cod contravențional:

Articolul 442. Procesul-verbal cu privire la contravenție

(1) Procesul-verbal cu privire la contravenție este un **act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul**. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

Articolul 425. Probele

(1) Probele sînt elemente de fapt, dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției și la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

(2) În calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: **procesul-verbal cu privire la contravenție**, procesul-verbal de ridicare a obiectelor și documentelor, procesul-verbal de percheziție, procesul-verbal privind cercetarea la fața locului, procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, declarațiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delictelor, obiectele și documentele ridicate, constatările tehnico-științifice și medico-legale, raportul de expertiză.

(3) Aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluționeze cauza contravențională, potrivit convingerii sale pe care și-a format-o cercetînd toate probele administrate în raport cu circumstanțele constatate ale cauzei și călăuzindu-se de lege.

27. Dreptul la un proces echitabil, presupune că orșice persoană se consideră nevinovată pînă cînd vinovăția ei nu va fi dovedită în mod legal. Aceleași garanții sînd dezvoltate și prin Legea supremă în conținutul art.21,-Prezumția nevinovăției.

28. Principiul dreptului la un proces echitabil, referitor la vinovăție dovedită în mod legal, presupune obținerea probelor în mod legal și aprecierea lor corectă.

29. Art.425 alin.(1) din Codul contravențional, oferă o noțiune la termenul probe în procesul contravențional, care constă: *Probele sînt elemente de fapt, dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției și la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.*

Observăm mai întii de toate că probele sunt elemente de fapt. Adică probele care confirmă s-au infirmă o faptă contravențională au originea odată cu fapta contravențională.

Procesul verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul, și atât.

De aceea noțiunea procesului verbal cu privire la contravenție legiuitorul a poziționat-o în **TITLUL II; PARTEA SPECIALĂ; Capitolul VI; CONSTATAREA FAPTEI CONTRAVENȚIONALE.**

- 30. Procesul verbal cu privire la contravenție, într-o cauză concretă, mai poate fi numit și actul final al procedurii contravenționale.**
- 31. Urmare, procesul verbal cu privire la contravenție prin definiție nu poate avea statut de probă în procesul contravențional, fiindcă el se încheie după acumularea probelor și aprecierea lor. În caz că dacă vom considera că procesul verbal cu privire la contravenție după ce a fost încheiat constituie probă, atunci această probă devine cunoscută ulterior.**
- 32. În Decizia Curții Constituționale(DCC nr. 8 din 24.01.2020, § 25), s-a statuat: În același sens, Curtea Supremă de Justiție a reținut, în jurisprudența sa (Decizia din 8 iunie 2016, dosarul nr. 1ra-1050/2016, p. 5; Decizia din 3 iulie 2018, dosarul nr. 1ra-1166/2018, p. 6), că procesul-verbal cu privire la contravenție [devenit definitiv prin necontestare] echivalează cu o hotărâre definitivă cu privire la aceeași învinuire.**
- 33. Din înțelesul oferit de înalta Curte se presupune că procesul verbal cu privire la contravenție este echivalent cu o hotărâre judecătorească în aceeași cauză și nu este o probă în dovedirea faptei contravenționale.**
- 34. De aceea în cazul când agentul constatatator fie instanța de judecată va aprecia probele prin coraborare una cu alta, adică un act de sesizare a contravenției coraborat cu procesul verbal cu privire la contravenție, atunci s-ar stabili eronat cumulul de probe ce dovedesc vinovăția. Această situație încalcă principiul prezumției nevinovăției și dreptul la un proces echitabil al persoanei.**
- 35. Așa dar, expresia „procesul-verbal cu privire la contravenție”, potrivit felului cum este poziționată în art.425 alin.(2) Cod contravențional, produce o incoerență normativă ce creează o incertitudine juridică și este de natură să afecteze dreptul la un proces echitabil al persoanei și prezumția nevinovăției.**
- 36. De aceea expresia „procesul-verbal cu privire la contravenție”, din art.425 alin.(2) Cod contravențional, contravine cu art.21 din Constituție coraborat cu art.23 din Constituție.**

F. Lista documentelor relevante

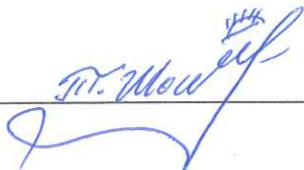
1. Foto-copia proceselor verbale.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sînt exacte.

Autorul sesizării,
Șoilița Tudor

Data: 29-11-2022

ÎNCHEIERE

07 decembrie 2022

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecător

Grefier

Cu participarea:

Persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional Tudor Șoilița

Victor Sîrbu

Lilia Tașlic

examinând în ședință de judecată publică cererea înaintată de Șoilița Tudor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul examinării cauzei contravenționale de acuzare a lui Șoilița Tudor de comiterea contravenției prevăzute de art. 67 alin. (5) Cod contravențional, -

c o n s t a t ă :

La data de 27 octombrie 2022, agentul constator din cadrul Inspectoratului de Poliție Centru - Diceanu Dumitru a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI05 863751 din 27 octombrie 2022, în baza art. 67 alin. (5) Cod contravențional, în privința lui Șoilița Tudor, pe faptul că, la data de 26 octombrie 2022, aproximativ ora 19.20, aflându-se pe bd. Ștefan cel Mare nr. 73, participând la protest în fața în fața sediului Procuraturii Generale a instalat corturi și a cerut participanților la protest să instaleze corturi în fața sediului Procuraturii Generale, astfel blocând căile de acces în instituție.

Pe parcursul examinării cauzei, în ședința de judecată, persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional Șoilița Tudor, a depus cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale și verificarea constituționalității prevederilor art. 425 alin. (2) Cod contravențional expresia „procesul-verbal cu privire la contravenție”.

În ședința de judecată persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional Șoilița Tudor, a solicitat admiterea cererii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, sesizarea Curții Constituționale în problema vizată.

Avocatul și agentul constator, în ședința de judecată nu s-au prezentat, din care cauză, instanța a examinat cauza în absența acestora.

Aprecierea instanței de judecată:

Audiind opiniile participanților la proces, studiind materialele dosarului, instanța de judecată consideră cererea înaintată de persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional Șoilița Tudor privind sesizarea Curții Constituționale pentru a supune controlului constituționalității prevederilor din conținutul art. 425 alin. (2) Cod contravențional, întemeiată și o va admite din următoarele considerente.

Conform art. 7 alin.(3) Cod de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului

constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.

Conform art. 135 alin. (1) lit. a), g) din Constituție, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Totodată, aceleași prevederi se regăsesc și în art. 4 alin. (1) lit. a), g) al Legii cu privire la Curtea Constituțională nr. 317 din data de 13.12.1994 și în art. 4 alin. (1) lit. a) și g) din Codul Jurisdicției constituționale.

La fel, instanța de judecată notează că în temeiul Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016, s-a statuat că, în sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20, 115, 116 și 134 din Constituție: în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională; excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu; sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza.

Mai mult decât atât, prin aceeași hotărâre, Curtea Constituțională, a relevat că, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

După această proiectare a cadrului normativ de referință, în speță, instanța de judecată reține că, sunt întrunite condițiile indicate în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din data de 09 februarie 2016.

Astfel, obiectul excepției de neconstituționalitate invocat supra îl constituie prevederile art. 425 alin. (2) Cod contravențional, care intră în categoria actelor menționate la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție. Ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către un participant la prezentul proces contravențional - persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional Șoilița Tudor.

La fel, instanța de judecată remarcă că, nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale care să dispună ca obiect prevederile stipulate.

Mai mult decât atât, normele procesuale invocate drept neconstituționale de către persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional Șoilița Tudor, urmează a fi aplicate la examinarea prezentei cauze contravenționale în instanța de fond.

Subsecvent, în speță sunt întrunite condițiile legale de ridicare a excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 425 alin. (2) Cod contravențional.

Totodată, instanța de judecată consideră necesar a dispune suspendarea examinării cauzei contravenționale de acuzare a lui Șoilița Tudor de comiterea contravenției prevăzute

de art. 67 alin. (5) Cod contravențional, până la exercitarea, de către Curtea Constituțională, a controlului constituționalității prevederilor art. 425 alin. (2) Cod contravențional.

Sintetizând circumstanțele reliefate, suprapuse la textele de lege enunțate, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite cererea înaintată de persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional Șoilița Tudor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul judecării cauzei contravenționale de acuzare a lui Șoilița Tudor de comiterea contravenției prevăzute de art. 67 alin. (5) Cod contravențional.

În conformitate cu art. 7, 341-342, Cod de Procedură Penală, instanța de judecată, -

d i s p u n e:

Se admite cererea înaintată de persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional Șoilița Tudor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul examinării cauzei contravenționale de acuzare a lui Șoilița Tudor de comiterea contravenției prevăzute de art. 67 alin. (5) Cod contravențional.

Se ridică excepția de neconstituționalitate la sesizarea depusă de persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional Șoilița Tudor, pentru verificarea constituționalității prevederilor din art. 425 alin. (2) Cod contravențional expresia „procesul-verbal cu privire la contravenție”.

Se remite în adresa Curții Constituționale sesizarea depusă de persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional Șoilița Tudor, pentru verificarea constituționalității art. 425 alin. (2) Cod contravențional expresia „procesul-verbal cu privire la contravenție”.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

**Președintele ședinței,
judecător**

Victor Sîrbu